

1. Koulun/ yksikön tiedot	Koulun/yksikön nimi Montessoripäiväkoti Kiva Paikka	
	Koulun/yksikön yhteystiedot Kanervatie 4, 87500 Kajaani. 0407523539 (toimisto), 0442311039 (esiopetus)	
2. Tasa- arvotilanteen selvittäminen	Miten selvitetään tässä koulussa/yksikössä? - havainnoidaan lapsia olennaisena osana toimintaa - yhteisten pelinsääntöjen luomisessa, jokainen lapsi saa tuoda esille mielipiteensä - arkisia tilanteita tarkkaillaan (kuka ensimmäisenä, kuka äänessä jne.) - järjestäjävuorot (jokainen lapsi vuorollaan vastuussa eri tehtävistä, esim. kalenterin järjestely) - aikuisten tasa-arvoinen toiminta - kommunikointi; kiinnitetään huomioita kommunikointiin > kuinka puhutaan lapsille, kuinka eri tilanteissa toimitaan jne.	
3. Toimenpiteiden valinta ja toimeenpano	Koulu-/yksikkökohtaiset toimenpiteet, aikataulut ja vastuhenkilöt - aikuiset kiinnittävät huomiota omaan asenteeseen arjen työskentelyssä (mitä viestitään omalla käytöksellä lapselle) - suvaitsevaisuuden huomaaminen > jokainen saa olla oma itsensä - annetaan paljon positiivista palautetta > kannustaminen - tuetaan lasta rohkeasti osallistumaan esim. aamupiireillä (väärin vastaaminen ei haittaa) - hyvän huomaaminen (esim. hyvän käytöksen helmet) - leikkipariarvonta arjessa - ympäristössä tarjolla välineistöä monipuolisesti (tavarat/lelut/välineet kaikille sopivia, ei eritellä tyttöjen ja poikien leluja) - keskustelua lasten kanssa siitä, että on monenlaisia tapoja olla lapsi fyysiseen sukupuoleen katsomatta (esim. leikeissä tytöt supersankareita, pojat kotiaitejä)	
	Kirjaaminen tai muu dokumentointi - arkisten tilanteiden valokuvaaminen - havaintojen ylöskirjaaminen - viikoittainen suunnittelu/palaveri tiimissä - lasten omat tuotokset esim. saduttaminen	
	Tiedottaminen - keskustelut huoltajien ja henkilökunnan kanssa - wa-viestit - wilma - tarvittaessa sähköposti - henkilökunnan palaverit	
	Arviointi ja seuranta	
4. Tasa-arvo- suunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen	Kaupungin yhteinen toiminnalliseen tasa-arvosuunnitelmaan liittyvä osuus on käyty läpi ja koulu-/yksikkökohtaisesti päivitetty tällä lomakkeella.	
	Päiväys 2.10.2023	Rehtorin/päiväkodin johtajan allekirjoitus

Täyttöohjeet:

Kohta 2. Tasa-arvotilanteen selvittäminen

Koulun/yksikön tasa-arvotilanne on hyvä selvittää monella tavalla. Tärkeintä on saada esiin lasten ja oppilaiden näkemyksiä ja kokemuksia siitä, miten tasa-arvo toteutuu omassa koulussa/yksikössä.

Menetelmät: keskustelut, kyselyt ja kirjoitelmat, arkitilanteiden videointi, draamat ja pelit sekä sarjakuvien piirtäminen ja valokuvaus. Tasa-arvotilanteesta saadaan tietoa myös omaa koulua/yksikköä koskevista selvityksistä, tilastoista ja seurannoista, **mikäli tiedot on koottu ja eritelty sukupuolen mukaan.**

Lasten/oppilaiden kanssa voidaan toteuttaa harjoitus, jonka avulla kartoitetaan, miten tiloja käytetään ja koetaanko tilat turvallisina. Opetustilannetta taas on mahdollista kartoittaa siten, että tarkastellaan kenen sallitaan luokkahuoneessa puhua ja millä äänenvoimakkuudella. Tasa-arvotyössä voidaan käyttää videointia eli nauhoittaa arkisia tilanteita ja analysoida niitä sukupuolten tasa-arvon kannalta.

Tasa-arvotilannetta arvioitaessa voidaan kysyä koulun/yksikön ilmapiiristä, opetuksesta ja arvioinnista, opinto-ohjauksesta sekä opetusmateriaaleista. Kyselyllä voidaan kerätä tietoa myös häirinnästä tai syrjinnästä sekä toiveita ja kehittämisehdotuksia tasa-arvon edistämiseksi. Kyselyn vastaukset voivat toimia yhteisen tasa-arvokeskustelun pohjana ja niissä esitetyt toiveet voidaan koota toimenpide-ehdotuksiksi. Kysely voidaan toteuttaa myös henkilökunnan keskuudessa.

Kohta 3. Toimenpiteiden valinta ja toimeenpano

Yksikkö-/koulukohtaiset toimenpiteet, aikataulut ja vastuuhenkilöt: Tarvittavat kehittämiskohteet ja konkreettiset toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi perustuvat koulussa/yksikössä laadittuun selvitykseen ja ne valitaan aina koulun/yksikön omien tarpeiden mukaan. On parempi keskittyä muutamaan asiaan ja muutaman epäkohdan poistamiseen kuin yrittää ratkaista liian monta ongelmaa samanaikaisesti. Toimenpiteet voivat kohdistua mihin tahansa selvityksessä esille nousseeseen kysymykseen. Tiedon lisääminen sukupuolten tasa-arvosta voi olla yksi toimenpide. Tasa-arvotiedot vahvistuvat parhaiten silloin, kun tasa-arvokysymyksiä käsitellään säännönmukaisesti henkilökunnan, huoltajien ja lasten kanssa.

Toimeenpano: Tasa-arvosuunnitelman toimeenpano on helpointa silloin, kun toimenpiteistä on sovittu yhdessä ja suunnitelmaan on kirjattu vastuuhenkilöt ja aikataulut.

Kirjaaminen ja dokumentointi: Suunnitelman tulee olla konkreettinen ja ymmärrettävä. Sen esitystavan tulee kannustaa lapsia, huoltajia ja henkilökuntaa omaksumaan suunnitelman tavoitteet.

Tiedottaminen: Rehtorin/päiväkodin johtajan tehtävänä on varmistaa, että hyväksytystä tasa-arvosuunnitelmasta sekä tasa-arvotyön hyvistä käytännöistä tiedotetaan henkilöstölle, lapsille ja heidän huoltajilleen. Tiedottamisen kanavana käytetään yksikön sähköisten viestimien ja painettujen oppaiden lisäksi yhteisiä kokouksia, tilaisuuksia tai vanhempainiltoja.

Arviointi ja seuranta: Suunnitelmalliseen tasa-arvotyöhön kuuluu tasa-arvon edistämiseksi sovittujen toimenpiteiden ja niiden vaikutusten arviointi. Jos toteutuksessa on ollut ongelmia, tulee arvioida, mistä tämä johtuu ja mitä pitää korjata. Arviointi on luontevinta tehdä tasa-arvosuunnitelman päivityksen yhteydessä. Se voi samalla toimia pohjana uusien toimenpiteiden valmistelussa.

Täyttöohjeet ovat Tasa-arvotyö on taitolaji –oppaan luvusta 3.2. Toiminnallinen tasa-arvosuunnittelu vaihe vaiheelta, s. 57-61. Opetushallitus, Oppaat ja käsikirjat 2015:5.